

XX-OJI JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ
PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA

BENDRYSTĖS VEDINI

2023 M. BALANDŽIO 28 D.

**PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ
LEIDINYS**

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS

Pirmininkė:

Augustė Nomeikaitė

Nariai:

Agnietė Kairytė

Dovilė Mikučionytė

Rita Žiauberytė-Jakštienė

Studentai:

Ieva Bartašiūtė

Paulius Miškinis

Rūta Macijauskaitė

LiPSA nariai:

Rasa Jokubauskaitė

Evelina Laurynaitė

Silvija Žukaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

Pirmininkė:

prof. habil. dr. Danutė Gailienė

Nariai:

prof. dr. Evaldas Kazlauskas

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė

dr. Dovilė Barysė

dr. Lina Gervinskaitė-Paulaitienė

KONFERENCIJOS RĖMĖJAI

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

INFORMACINIS RĖMĖJAS

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

<https://doi.org/10.15388/JMPK23>

ISBN 978-609-07-0845-3

VYRŲ IR MOTERŲ DEPRESIJOS SIMPTOMŲ PASIREIŠKIMO SKIRTUMAI IR SĄSAJOS SU SAVIŽUDIŠKOMIS MINTIMIS TARP JAUNŲ SUAUGUSIŲJŲ

Arnoldas Žukauskas

Vilniaus universitetas

Įvadas. Maždaug pusė savižudybių siejasi su depresija (Möller-Leimkühler, 2003), o moterims depresija diagnozuojama du kartus dažniau nei vyrams (WHO, 2017), tačiau vyrai nusižudo keturis kartus dažniau (WHO, 2021). Todėl kyla klausimas – galbūt vyrai patiria specifinius depresijos simptomus, kurių nepastebi tyrėjai ir psichikos sveikatos specialistai (Liddon & Barry, 2021). Šio pranešimo tikslas – palyginti jaunų suaugusiųjų depresijos simptomų pasireiškimą tarp lyčių ir išanalizuoti sąsajas su savižudiškėmis mintimis.

Metodika. Tyrime dalyvavo 18-29 metų 283 asmenys (66 % moterų, amžius $M = 24,69$; $SD = 2,85$). Depresijos simptomams įvertinti naudota Vyrų depresijos rizikos skalė (MDRS-22; Rice et al., 2013) ir Paciento sveikatos klausimynas-9 (PHQ-9; Kroenke et al., 2001). Minčių apie savižudybę intensyvumui įvertinti naudota Savižudiškų minčių intensyvumo skalė (SIDAS; van Spijker et al., 2014).

Rezultatai. Moterų depresijos simptomų išreikštumas, matuojant su PHQ-9, buvo didesnis nei vyrų, tačiau matuojant su MDRS-22 skirtumų tarp lyčių nebuvo. Vyrų pasižymėjo didesniu narkotikų vartojimu, o moterys – labiau išreikštais somatiniais simptomais. Emocijų slopinimas, alkoholio vartojimas bei pyktis ir agresija tarp lyčių nesiskyrė. Savižudiškų minčių intensyvumas siejosi su vyrų (matuojant su PHQ-8: $r_s = 0,61$; $p < 0,01$; MDRS-22: $r_s = 0,55$; $p < 0,01$) ir moterų (PHQ-8: $r_s = 0,52$; $p < 0,01$; MDRS-22: $r_s = 0,43$; $p < 0,01$) patiriamais depresijos simptomais.

Atlikus logistines regresines analizes nustatyta, kad depresijos simptomai (PHQ-8) prognozavo vyrų ($OR = 1,366$, $p < 0,001$) ir moterų ($OR = 1,207$, $p < 0,001$) mintis apie savižudybę. Matuojant su MDRS-22, vyrų mintis apie savižudybę prognozavo emocijų slopinimas ($OR = 1,358$, $p < 0,001$) ir somatiniai simptomai ($OR = 1,265$, $p = 0,019$), o moterų – tik emocijų slopinimas ($OR = 1,201$, $p < 0,001$).

Išvados. Apibendrinant, depresijos simptomų išreikštumas siejasi su savižudiškų minčių intensyvumu, o lyčiai būdingesnių depresijos simptomų atpažinimas gali padėti įvertinti savižudiškų minčių riziką.

Darbo vadovas – j. asist., dokt. Jokūbas Gužas. Vilniaus universitetas, Psichologijos institutas.

Raktiniai žodžiai: vyrų depresija, depresijos simptomai, mintys apie savižudybę.